

1 פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948

בתוקף הסמכות שנקבעה למועצת-המדינה הזמנית בהכרזה על הקמת מדינת ישראל מיום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948) ובמנשר מאותו יום, מחוקקת בזה מועצת-המדינה הזמנית לאמור:

פרק ראשון - השלטון

1. מועצת המדינה הזמנית

(תיקונים: התש"ח, התש"ט)

- (א) מועצת-המדינה הזמנית מורכבת מהאנשים הנקובים בשמותיהם בתוספת לפקודה זו. נציגיהם של ערבים תושבי המדינה המכירים במדינת ישראל ישותפו במועצת-המדינה הזמנית כפי שיוחלט על ידי המועצה; אי-השתתפותם במועצה לא תגרע מסמכותה.
- (ב) מועצת-המדינה הזמנית קובעת בעצמה את סדרי ישיבותיה ועבודתה.
- (ג) ו-(ד) (בוטלו).

2. הממשלה הזמנית

(תיקונים:

התש"ט, התשכ"ח)

- (א) הממשלה הזמנית מורכבת מהאנשים הנקובים בשמותיהם בתוספת לפקודה זו. נציגיהם של ערבים תושבי המדינה המכירים במדינת ישראל ישותפו בממשלה הזמנית; אי-השתתפותם בממשלה הזמנית לא תגרע מסמכותה.
- (ב)-(ו) (בוטלו).

3. מנהל מחוז

הממשלה הזמנית רשאית לחלק את שטח המדינה למחוזות ולנפות ותתאר את גבולותיהם.

4. רשויות מקומיות

העיריות, המועצות המקומיות ושאר הרשויות המקומיות יוסיפו לפעול תוך תחומי-שיפוטן ומסגרת-סמכותן.

פרק שני - תקציב ומסים (בוטל)

5-6

(בוטלו).

פרק שלישי - חקיקה

7. פקודות

(תיקון התש"ט)

- (א) מועצת-המדינה הזמנית היא הרשות המחוקקת.
(ב) (בוטל).

8. 2 תקנות

(בוטל).

9. 2 תקנות-לשעת-חירום

(בוטל).

10. רשומות

[תיקונים: התשי"ב (מס' 2), התשמ"א]

- (א) כל פקודה תקבל תוקף ביום פרסומה ברשומות, בלתי אם נקבע בה כי תקבל תוקף בתאריך מוקדם או מאוחר מיום הפרסום.
(ב) פרסומה של פקודה ברשומות ישמש ראיה כי אותה פקודה ניתנה ונחתמה כדיון.
(ג) הוראות סעיף זה חלות גם על תקנות כמשמעותן בסעיף 8 ועל תקנות-שעת-חירום, כמשמעותן בסעיף 9.

10א. תיקון טעות בנוסח שנתקבל

(תיקונים: התשכ"ט, התשס"א, התשע"ב)

- (א) לענין סעיף זה, "הועדה" - הועדה מועדות הכנסת שחוק היה בטיפול, ואם אינה קיימת עוד - הועדה שהחוק נמצא בתחום-עניניה, ובאין ועדה כזאת - הועדה שקבעה לכך ועדת הכנסת.
(ב) נפלה טעות בנוסח של חוק כפי שנתקבל בכנסת וקבעה הועדה, לפי הצעת יושב ראש הכנסת או היועץ המשפטי לכנסת, כי הטעות היא לשונית-טכנית, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, טעות-הדפסה, שיבוש של העתקה וכיוצא באלה, רשאית הכנסת, בהחלטה, לתקן את הטעות.
(ג) נתקבלה ההחלטה לתיקון הטעות לפני פרסום החוק ברשומות, יפורסם החוק כמתוקן.
(ד) נתקבלה ההחלטה לתיקון הטעות אחרי פרסום החוק ברשומות, יפורסם התיקון ברשומות בחתימת יושב-ראש הכנסת, ותחילתו של התיקון תהא מיום תחילתו של החוק, זולת אם נקבע בהחלטה שתחילתו תהא במועד מאוחר יותר.

10ב. תיקון טעות בנוסח שפורסם

(תיקון התשכ"ט)

נפלה טעות-דפוס בנוסח של חוק כפי שפורסם ברשומות לעומת הנוסח שנתקבל בכנסת או תוקן לפי סעיף 10א, יורה שר המשפטים על תיקונה ברשומות.

פרק רביעי - המשפט

11. המשפט הקיים

המשפט שהיה קיים בארץ-ישראל ביום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948) יעמוד בתקפו, עד כמה שאין בו משום סתירה לפקודה זו או לחוקים האחרים שיינתנו על ידי מועצת-המדינה הזמנית, או על פיה ובשינויים הנובעים מתוך הקמת המדינה ורשויותיה.

[תיקון התש"ט (מס' 2)]

(א) חוק נסתר אין לו ומעולם לא היה לו כל תוקף.
(ב) "חוק נסתר" פירושו, בסעיף זה - חוק במשמעות פקודת הפירושים, 1945, שדימו לחוקקו בתקופה שבין ט"ז בכסלו התש"ח (29 בנובמבר 1947) ובין ו' באייר התש"ח (15 במאי 1948), ושלא פורסם בעתון הרשמי, למרות היותו נמנה עם סוג חוקים שפרסומם בעתון הרשמי היה, עובר לאותה תקופה, חובה או מנהג.

11.ב. החלת המשפט

(תיקון התשכ"ז)

המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה יחולו בכל שטח של ארץ-ישראל שהממשלה קבעה בצו.

12. ביטול התלות בבריטניה

(א) כל זכות-יתר שניתנה בחוק לכתר הבריטי, לפקידים בריטיים או לנתינים בריטיים, בטלה בזה ומבוטלת.
(ב) כל הוראה בחוק המצריכה קבלת אישור או הסכמה של אחד ממזכירי המדינה של מלך בריטניה או המחייבת עשיית דבר על פי הוראותיו, בטלה בזה ומבוטלת.
(ג) כל סמכות שנתייחדה בחוק לשופטים, לפקידים או לאנשי-משטרה בגלל היותם בריטיים, תהא נתונה מעתה לשופטים, לפקידים או לאנשי-משטרה בעלי אותה משרה או דרגה במדינת ישראל.

13. ביטול חוקי הספר הלבן של 1939

(א) הסעיפים 13 עד 15 לפקודת העליה, 1941, והתקנות 102 עד 107 לתקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945, מתבטלים בזה. כל יהודי שעלה בזמן מן הזמנים לארץ-ישראל בניגוד לחוקי ממשלת המנדט, דינו כדין עולה חוקי למפרע מיום עלייתו, לגבי כל דבר וענין.
(ב) תקנות העברת קרקעות, 1940, בטלות בזה למפרע מיום כ"ט באייר התרצ"ט (18 במאי 1939). שום פסק דין שניתן על יסוד תקנות אלה לא ישמש מניעה לגבי הגשת תביעה חדשה באותו ענין.

14. העברת סמכויות

(א) כל סמכות שהיתה על פי החוק בידי מלך בריטניה או אחד ממזכירי המדינה שלו, וכן כל סמכות שהיתה על פי החוק בידי הנציב העליון, הנציב העליון במועצתו או ממשלת ארץ-ישראל, תהא מעתה נתונה לממשלה הזמנית, בלתי אם ניתנה למועצת המדינה הזמנית על פי אחת הפקודות שלה.
(ב) כל סמכות שהיתה על פי החוק בידי קונסולים בריטיים, פקידים קונסולריים בריטיים, תהא מעתה נתונה לקונסולים ולפקידים שיתמנו לשם כך על ידי הממשלה הזמנית.

15. התאמות חוק נוספות

(א) כל מקום בו נאמר בחוק "פלשתינה (א"י)" ייקרא מעתה ישראל.
(ב) כל הוראה בחוק הדורשת את השימוש בשפה האנגלית, בטלה.
(ג) כל הוראה בחוק שלפיה יש לפרש אותו או ביטויים שבו לפי דיני אנגליה או לפי עיקרי פרשנות משפטית המקובלים באנגליה - לא תהיה עוד הוראה מחייבת.

[תיקונים: התשי"ב]

(מס' 3), התשי"ד, התשכ"א, התשכ"ד, התשל"א, התשס"א]

(א) שר המשפטים רשאי לפרסם ברשומות הצעת נוסח חדש של כל חוק או חלק של חוק - לרבות דבר המלך במועצה - שהיה קיים בארץ-ישראל ערב הקמת המדינה ואשר עודנו בר-תוקף במדינה; נוסח חדש יכול את כל השינויים הנובעים מהקמת המדינה ורשויותיה וכל השינויים שחלו באותו חוק מכוח חקיקה לאחר הקמת המדינה.

(ב) הצעת נוסח חדש תבוא לפני ועדה מייעצת, שתוקם על ידי שר המשפטים; הועדה תהיה של שישה, והם שופט שהמליץ עליו נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש, היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, היועץ המשפטי לכנסת או בא כוחו, חבר לשכת עורכי הדין שהמליצה עליו הלשכה, משפטן שהמליצה עליו הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, או באוניברסיטה אחרת שבישראל, ואדם שהמליץ עליו השר הממונה על ביצוע החוק הנדון.

(ג) הועדה המייעצת תבדוק את הנוסח המוצע אם הוא נאמן בתכנון לחוק המקורי ומכיל את השינויים האמורים בסעיף קטן (א), תתקן את התיקונים הנראים לה מבחינה זו ותביא את הצעתה לועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

(ד) שר המשפטים רשאי להציע לועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת נוסח משולב של כל חוק שניתן במדינה, לרבות של נוסח חדש לפי סעיף זה; נוסח משולב יכול את כל השינויים שחלו באותו חוק מכוח חקיקה.

(ה) בכל נוסח לפי סעיף זה מותר לחלק את הוראות החוק כל חלוקה אחרת, למזגן, להכתירן בכותרות ולשנות מקומן, לאחד בחוק אחד הוראות של חוקים נפרדים - לרבות נוסח חדש לפי חוק זה - הדנות בנושא אחד ולחלק לחוקים נפרדים הוראות חוק אחד הדנות בנושאים שונים, לשנות שמו של חוק ושל חטיבה שבו, להאחיד ניבים, לתקן תחביר ולהביא כל שיפור שבצורה בלבד - כל עוד אין בכל אלה שינוי תוכן - ולתקן טעויות סופר.

(ו) ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת תדון בהצעות שהובאו לפניה לפי סעיף זה, תקבע כל נוסח חדש וכל נוסח משולב, והם יפורסמו ברשומות בחתימת שר המשפטים תוך המועד שקבעה הועדה. הועדה רשאית למזג בחוק אחד הצעות של נוסח חדש ושל נוסח משולב שהובאו לפניה בנושא אחד.

(ז) משנתפרסם נוסח כאמור בסעיף קטן (ו) יהיה הוא, מיום הפרסום ואילך או מיום שקבעה הועדה, החוק המחייב, ולא יהיה עוד תוקף לכל נוסח אחר של אותו חוק, ולא תישמע טענה שהנוסח משנה מתכנון של החוק המקורי.

(ח) טעות שנפלה בנוסח חדש או בנוסח משולב כפי שנקבע בועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאית הועדה, לפי הצעת שר המשפטים, להחליט על תיקונה, ואם כבר נתפרסם הנוסח, יפורסם התיקון ברשומות בחתימת שר המשפטים ויושב-ראש הועדה; טעות דפוס שנפלה בנוסח שנתפרסם ברשומות לעומת הנוסח שנקבע או שתוקן בועדה, יורה שר המשפטים על תיקונה ברשומות.

פרק חמישי - בתי משפט

17. בתי משפט

כל עוד לא ניתן חוק חדש בענין בתי המשפט, יוסיפו בתי המשפט, אשר בשטח המדינה לפעול במסגרת הסמכויות שמעניק להם החוק.

פרק ששי - כוחות מזויינים

18. כוחות מזויינים

(תיקון התשנ"ה)

הממשלה הזמנית רשאית להקים כוחות מזויינים, ביבשה, בים ובאוויר, אשר יהיו מורשים לעשות את כל הפעולות הדרושות

והחוקיות לשם הגנת המדינה, ולשם השגת יעדיה הבטחוניים-לאומיים.

פרק ששי א' - ימי-מנוחה

18א. ימי מנוחה

[תיקונים: התש"ח (מס' 2), התש"ב]

(א) שבת ומועדי ישראל - שני ימי ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון ושמני עצרת של סוכות, ראשון ושביעי של פסח וחג השבועות הם ימי-המנוחה הקבועים במדינת ישראל.
לשאינם-יהודים הזכות לקיים ימי-מנוחה בשבתם וחגיהם. חגים אלה ייקבעו לגבי כל עדה על פי החלטת הממשלה שתפורסם ברשומות.⁴

(ב) הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, התש"א-1951, החלות על המנוחה השבועית, יחולו -

(1) לגבי יהודי - על מועדי ישראל;

(2) לגבי מי שאינו יהודי - על מועדי ישראל או על חגי עדתו, הכל לפי המקובל עליו.

פרק שביעי - הוראות-מעבר

19. קיום צוים וכו'

(א) כל צו, הוראה, הודעה, דרישה, תעודה, מסמך, הרשאה, רשיון-פטנט, סימן-אמצאה, סימן-מסחר וכל זכות וזכיון אחר, וכן כל חוב, או חיוב שניתנו או הוטלו על ידי הנציב העליון, הנציב העליון במועצתו, ממשלת ארץ-ישראל, או פקידיה, ואשר היו ביום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948) בעלי תוקף בשטח המדינה, יעמדו בתקפם כל עוד לא ישונו, יתוקנו או יבוטלו, בלתי אם נקבעה הוראה אחרת, באחת הפקודות של מועצת-המדינה הזמנית.
(ב) תקנות, צוים, הודעות והוראות שנתפרסמו ברבים בין יום ט"ז בכסלו התש"ח (29 בנובמבר 1947) לבין יום פרסום פקודה זו, על ידי הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, הועד הלאומי לכנסת ישראל בארץ-ישראל, מנהלת העם, או אחת ממחלקותיהם, כדי להבטיח קיום אספקה ושירותים חיוניים או מטרות כלכליות אחרות, יעמדו בתקפם כל עוד לא ישונו, יתוקנו או יבוטלו על ידי מועצת-המדינה הזמנית או על פיה.

20. חברות וכו'

(א) כל חברה, שותפות ואגודה שיתופית שהיתה ביום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948) רשומה בארץ-ישראל ואשר היה לה אותו יום משרד רשום או מקום-עסקים בשטח המדינה, תחשב מעתה כרשומה במדינה.
(ב) כל חברה, שותפות ואגודה שיתופית שהיתה ביום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948), רשומה בארץ-ישראל ואשר לא היה לה אותו יום משרד רשום או מקום-עסקים בשטח המדינה, תהיה רשאית לבקש את רישומה במדינה בלי תשלום מסים תוך שלושה חדשים מיום פרסום פקודה זו.
(ג) סעיף זה חל, בשינויים הדרושים, גם על אגודות לפי חוק-האגודות העותומני ושמות-מסחר רשומים, וכן על אניות רשומות.
(ד) שר המשפטים יתקין תקנות לביצוע סעיף זה.

21. תשלום מסים וכו'

המסים והתשלומים מכל סוג שהוא שלא נפרעו עד יום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948) לממשלת ארץ-ישראל, ישולמו לממשלה הזמנית.

פקודה זו תיקרא "פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948".

23. תוקף הפקודה

5 תוספת

תקפה של פקודה זו הוא למפרע מליל שבת, ו' באייר התש"ח (15 במאי 1948), והוראותיה מפרטות ומפרשות את הוראות המנשר של מועצת-המדינה הזמנית מיום ה' באייר התש"ח (14 במאי 1948).

5 תוספת

חברי מועצת-המדינה הזמנית:

ד"ר חיים וייצמן

דוד בן-גוריון

דניאל אוסטר	פריץ ברנשטיין	יצחק בן-צבי
אליהו ברלין	מרדכי בנטוב	ד"ר אברהם גרנובסקי
מאיר גרבובסקי	יצחק גרינבוים	הרב וולף גולד
אליהו דובקין	ד"ר אריה אלטמן	זרח ורהפטיג
רחל כהן	בנימין מינץ	סעדיה כובשי
הרב יצחק מאיר לוין	מאיר דוד לוינשטיין	יעקב ריפטיין
יוסף שפרינצק	שמואל מיקוניס	נחום ניר-רפלקס
צבי סגל	הרב יהודה ליב הכהן פישמן	דוד צבי פנקס
אהרן ציזלינג	משה קולודני	דוד רמז
ד"ר אברהם כצנאלסון	פליכס רוזנבליט	אליעזר קפלן
ברל רפטור	מרדכי שטנר	ברוך וינשטיין
בכור שלום שיטרית	משה שפירא	משה שרתוק

חברי הממשלה הזמנית:

דוד בן-גוריון

מרדכי בנטוב	פריץ ברנשטיין	יצחק גרינבוים
הרב יצחק מאיר לוין	הרב יהודה ליב הכהן פישמן	דוד רמז
אליעזר קפלן	פליכס רוזנבליט	אהרן ציזלינג
בכור שלום שיטרית	משה שפירא	משה שרתוק

י' באייר התש"ח (19 במאי 1948)

[1]. ע"ר 2, התש"ח (21.5.1948), תוס' א', עמ' 1.

תיקונים: ע"ר 4, התש"ח (9.6.1948), תוס' א', עמ' 11;

ע"ר 4, התש"ח (9.6.1948), תוס' א' עמ' 12 [התש"ח (מס' 2)] (פקודת ימי מנוחה);

ס"ח 1, התש"ט (17.2.1949), עמ' 2;

ס"ח 20, התש"ט (2.9.1949), עמ' 159 [התש"ט (מס' 2)];

ס"ח 87, התשי"ב (20.12.1951), עמ' 10;

ס"ח 93, התשי"ב (13.3.1952), עמ' 134 [התשי"ב (מס' 2)];

ס"ח 105, התשי"ב (20.8.1952), עמ' 279 [התשי"ב (מס' 3)];

ס"ח 155, התשי"ד (17.6.1954), עמ' 126;

ס"ח 335, התשכ"א (4.4.1961), עמ' 47;

ס"ח 423, התשכ"ד (2.4.1964), עמ' 79;

ס"ח 499, התשכ"ז (28.6.1967), עמ' 74;

ס"ח 540, התשכ"ח (21.8.1968), עמ' 232;

ס"ח 549, התשכ"ט (16.1.1969), עמ' 42;

ס"ח 614, התשל"א (21.1.1971), עמ' 38;

ס"ח 651, התשל"ב (28.3.1972), עמ' 51;

ס"ח 748, התשל"ה (21.11.1974), עמ' 11;

ס"ח 777, התשל"ה (31.7.1975), עמ' 207 [התשל"ה (מס' 2)];

ס"ח 1030, התשמ"א (15.6.1981), עמ' 306;

ס"ח 1396, התשנ"ב (14.4.1992), עמ' 225;

ס"ח 1546, התשנ"ה (5.9.1995), עמ' 498 (במסגרת ת"ט ס"ח 1541, עמ' 440);

ס"ח 1763, התשס"א (21.12.2000), עמ' 53;

ס"ח 2363, התשע"ב (12.6.2012), עמ' 454. הצ"ח - כנסת 458, התשע"ב, עמ' 162.

[2]. סעיפים 8 ו-9 בוטלו עם תחילת תקפו של חוק יסוד: הממשלה משנת התשנ"ב (החל מהבחירות לכנסת הארבע-עשרה

ואילך (ראה סעיף 63 לחוק הנ"ל)).

[3]. סעיף זה הוסף "כדי להסיר ספקות בנוגע לסעיף 11".

[4]. ראו הודעה על קביעת ימי מנוחה לשאינם יהודים ב"פ 356, התשי"ד, עמ' 1284, י"פ 1498, התשכ"ט, עמ' 602 ובי"פ

2733, התשמ"א, עמ' 2334.

[5]. כפי שתוקנה על ידי החלפת מספר שמות.